

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu: rocznie zł. 40; kwartalnie zł. 12; — miesięcznie zł. 5; Nr. pojedynczy gr. 10.

N^{ro} 69

Prenumerata na prowincji, z opłatą pocztową zł. 20 kwartalnie. — Opłata za insercję obwieszczeń po gr. 10 od wiersza mającego liter 50.

w Warszawie dnia 12 Marca 1831 roku w Sobotę.

Rzeczy krajowe.

— *Jenerał gubernator miasta stołecznego Warszawy.* Uwiadomiony przez radę muniyepalną, że żołnierze garnizonu w fortyfikacji Pragskiej stojący, domy przez właścicieli opuszczone na ogień rozbierają, również że po różnych ulicach stolicy, mianowicie nadwiślańskich i przy placu broni położonych, te same dzieją się nadużycia, szczególnie przez rozebranie parkanów, chlewów i t. p. w celu zapewnienia spokojności i własności obywateli; wezwalem wszystkich dowódców dywizji do wydania najsurowszych rozkazów dowódcom pułków pod ich komendą będących, ażeby jak najstaranniej każdy z nich dopilnował, iżby podobnego rodzaju zdrożności i nadużycia miejsca odtąd nie miały; w razie bowiem popełnionej przez żołnierzy jakiegokolwiek szkody, dowódcy pułków z własnego żołdu zaspokoić takową obowiązani będą. — W Warszawie d. 10 marca 1831 r. Jenerał piechoty, Jan hr. Krukowiecki.

Sejm Polski.

Dnia 9 b. m. obie izby sejmowe miały posiedzenie, na którym uchwały co następuje.

Izba Senatorska i izba Poselska. Zważywszy, iż budżet na rok 1831 z powodu braku czasu na szczegółowy jego rozbiór potrzebnego, dotąd rozpoznany i ostateczne zatwierdzone być nie mógł; zważywszy jednak potrzebę; ażeby przed ustanowieniem przez sejm budżetu, wydatki krajowe przez otworenie stosownych kredytów pokryte były.

Na przedstawienie rządu narodowego i w dalszym ciągu uchwały swojej z dnia 3 lutego b. r., postanowiły i stanowią co następuje.

Art. 1. Rząd narodowy upoważnionym zostaje do otworzenia właściwym kommissjom rządowym dodatkowego kredytu na wydatki następujące. a) na dług publiczny, a mianowicie na opłatę towarzystwu kredytowemu ziemskiemu, należności przypadających w racie czerwcowej b. m. z tytułu zaciągniętej na dobra narodowe i koronne pożyczki zł. 1,771,662 gr. 12. b) dla kommissji rządowej wojny zł. 12,000,000. c) na uposażenie znaku honorowego nieskazitelnej służby i na pensje dożywotne wojskowe, przyznać się mające według uchwały sejmowej z dnia

19 lutego b. r. zł. 600,000 gr. b) na wszystkie inne wydatki administracyjne zwyczajne i nadzwyczajne druga czwarta część summy budżetem proponowanej zł. 414,873 gr. 16. e) na nadzwyczajne wydatki budżetem nieprzewidziane zł. 3,000,000. Ogółem zł. 24,786,535, gr. 22.

Art. 2. Zarząd obecnie otwierającym się kredytem, jak niemniej pobór podatków dla zaspokojenia kredytu tego, i użycie w tym celu kapitałów własnością narodową będących, mieć będzie miejsce według przepisów art. 2 i 3 uchwały sejmowej z dnia 3 lutego r. b.

Art. 3. Wykonanie niniejszej uchwały poleca się rządowi narodowemu.

— *Dalszy ciąg korespondencji czytanych na posiedzeniu izby poselskiej z d. 12 b. m. (Patrz w G. P. Nr. 54)*

Nr 9) Warszawa 20 listopada 1830. Do jw. Ste. hr. Grabowskiego. Panie hrabio! Szczegółowe rapporta uwiadomiły już zapewne najjaśniejszego pana o tém wzburzeniu, jakiego znaleziono ślady pomiędzy młodzieżą uniwersytecką, dawnemi akademikami i podoficerami ze szkoły podchorążych. Przedmiot ten zajmował dzisiaj radę, która na zasadzie przełożonych jej poprzedniczych dowodów zadecydowała że co do cywilnych, indygnacje mają być dalej wyprowadzane przez sędziego inkwidenta, i przed wszystkiemi dalszemi krokami nam w rezultacie przedstawione, abyśmy mogli ocenić stopień karogodności obwinionych dla odesłania ich albo przed sąd kryminalny, albo przed sąd sejmowy, gdyby dotego był powód. Lecz w całej tej dyskusji, z boleścią widziałem, że jedyną rzecz nieulęgającą wątpliwości, jest niedostateczność prawa; nasze prawodawcze rozporządzenia nie są wcale dla kraju rękojmnią spokojności publicznej. Spokojność ta nie może być zapewnioną tylko przez energję rządu, któryby z jednej strony prostował nadużycia, a z drugiej nie wahał się dla powściągnięcia rozruchów gwałcić w potrzebie prawodawstwo, niezupełne i na kilku sprzecznych zasadach oparte; potem je zaś przekształcił i uporządkował tak aby się stać mogło narzędziem zastosowaniem do potrzeb kraju i rządzonych. Ta smutna prawda, którą już wyraziłem w czasie sądu sejmowego, dziś znówu też same zastosowanie znajduje. Gdy jednak w nowej organizacji projektowanej przez p. Woźnickiego, o której wspominałem już j. w. panu, spodziewa się tenże że będzie mógł usuwać niedogodności jakie nas za każdym krokiem wstrzymują,

przełożyłem aby oddano do jego rozporządzenia fundusze których się zdawał potrzebować dla swoich współpracowników, i rada zezwoliła aby mu dano na ten cel 3000 zł. na czas aż do pierwszego stycznia.

Tymczasem, będiem się starał jak najlepiej, i z prawdziwą przyjemnością widzę, że w całej tej gmatwaniu, winniśmy szczególnież roztropnemu i pełnemu przeorności działaniu jego cesarzewiczowskiej mości, żeśmy poszli najinniej złą z dróg jakie nam prawo zostawiało. Przyjmuje i t. d. — Xawery z Łubecki.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

— Towarzystwo patriotyczne złożyło naczelnemu wodzowi następujący adres powinszowania:

Do

Obywatela

JANA SKRZYŃECKIEGO

naczelnego wodza siły zbrojnej narodowej.

Towarzystwo patriotyczne.

Wybór, który cie obywatelu powołał do piastowania władzy, mającej oswobodzić wolną niegdyś, a przez pół przeszło wieku nieszczęściami kołataną i gnębioną ziemię, pocieszył naród cały, pocieszył sprawę wolności. Towarzystwo patriotyczne, dzieląc to powszechne uczucie, rzetelną dla siebie znajduje chlubę, być jego przed tobą słomaczem. Osiwiali na usługach kraju mężowie, wstawieni w bojach wojownicy, którzy z zaszczytem przywozić mogli walecznym, podziwiając sami w tobie jenjusz i mężstwo, pierwsi przy wyborze za tobą głosy podnieśli. W tym czymś poświęceniu się dla sprawy ojczyzny i twój i ich tryumf upatrujemy. Historia czeka na piękne, bohaterskie nowe czyny twoje, obywatelu naczelnym wodzu! naród na nich opiera swoje oswobodzenie, a oświecona część świata pragnie oklaskami rozstawić twe imię. Chwała obrońcom i synom wolności! śmierć słuzalcem despotyzmu! — Warszawa dnia 6 marca 1831 r. — Prezes, *Lelewel* Joachim. Sekretarz, *J. Nep. Janowski*.

— Wybrani zostali na członków rady municypalnej m. s. Warszawy. W cyrkule 1ym: *Paweł Dorantowicz*, *Felix Jasiński* adwokat, *Felix Filipecki* były sekretarz kom. wojew., i *Onufry Fontana* b. podpułkownik. W cyrk. 2gim: *Józef Ekerkunst*, *Adrian Łuczyński*, *Franciszek Czekierski* i *Teofil Zaborowski* sędzia trybunału. W cyrk. 3cim: *Ludwik Osiński*, *Jan Rożański*, *And. Brzezinski* i *Walenty Wilkoszewski*. W cyrk. 4ym: *Józef Woliński* mecenasz, *Wilhelm Kijok*, *Woje. Sommer* i *Karol Kurz*. W cyrkule 5ym: *Kajet. Garbiński*, *Szubert*, profesorowie, *Anastazy Żurawski*, *Michał Malezewski*. W cyrk. 6ym: *Lewiński* kasztelan, *Jan Żelazowski*, *Daniel Normark* i *Fr. Wołowski*. W cyrk. 7m: *Kajet. Garbiński* (wybrany więc w 2ch cyrkulach), *Jan Wrzosek* urzędnik izby obr., *Jan Kan. Wołowski* adwokat, *Wawrz. Chynowski*. W cyrk. 8m: *Lutostański* sędzia pokoju, *Komorowski*, *Przeradzki* i *Podbielski* pisarz trybunału.

— *Gazeta Poznańska* z d. 7 marca, umieściła pod d. 7 b. m. następujący artykuł: «Były generał w wojsku xięztwa Warszawskiego *Umiński*, który mocą wyroku sądowego skazany został na karę czteroletniego więzienia w *Łowicza*, i takowe w twierdzy *Głogowie* odsiadywał, upraszał był o udzielanie mu niekiedy kilkutygodniowego ur-

lopu, dla doglądania gospodarstwa w dobrach swoich w w. xięzwie *Poznańskim*. *N. Pan*, powodując się wspaniałomyślnym zamiarem, ażeby tenże obok utraty wolności swojej, nie poniósł oraz utraty majątku, raczył się najłaskawiej do prośby tej przychylić. Jednakże zaszczyt okoliczności nakazywały zawieszenie tego pozwolenia na czas niejaki. Następnie podał generał *Umiński* pod d. 15 października r. z. do tronu przedstawienie, w którym między innemi wyraził: «Wasza królewska mość raczyłaś mi, od chwili uwiezienia mnie, dać tyle dowodów twojej wspaniałomyślnej łaskawości, iż nadużycie jej byłoby nietylko obrazą zasad honoru, ale nawet pogwałceniem obowiązków pocziwego człowieka. Przez zaufanie, którego równie cały zaszczyt, jak cały czuję obowiązek, raczyłaś wasza królewska mość udarować mnie dobrodziejstwami, jakich nie zwykli więźniowie stanu doznawać, i miałbym je nadużyć! Nie, najjaśniejszy panie! postępek tego rodzaju jest zanadto niegodny, ażeby człowiek, dla którego honor najdroższym jest skarbem, mógł go się dopuścić, bez stania się w własnych oczach przedmiotem pogardy.» Takowe zapewnienia osoby stanu i stopnia generała *Umińskiego*, musiały naturalnie usunąć wszelką wątpliwość i podejrzenie przeciw niemu; a przeciż on d. 17 uszedł z swojego więzienia.»

Uszedł z więzienia i ojczyzna powitała w nim syna, godnego piastować to imię. — Mogąż *Prusacy* pokazać co wyższego nad miłość ojczyzny?

— Przybyły z zagranicy dla pomnożenia obrońców ojczyzny młodzieniec *L. W.* i przeznaczony do pułku VIII piechoty liniowej na oficera, nie jest się w stanie swoim kosztem umundorować, z powodu iż ma wszelkie związki z familią przerwane. W takim więc swoim położeniu, odwołuje się do patriotyzmu rodaków i nie wątpi, że nie raczą odmówić złożenia stosownej dla niego kwoty. Rodacy! pierwszy raz żądam wsparcia ale mnie to nie wstydzi, kiedy tylko tym sposobem będę mógł pierś moję uzbroić na obronę ojczyzny. Składki przyjmują się w drukarni *Gałęzowskiego* i współki.

— (*Nad.*) — *Monitor Warszawski* redagowany przez *Józefa Kalasantego Szaniawskiego* i *Tomasza Adama Chęćdowskiego*, znajduje się do sprzedania w składzie pism periodycznych u *Ciechanowskiego*. Pismo to najlepiej wykrywa dążność redaktorów i zamiary gorszące ówczesnego rządu. Szanowni amatorowie zechcą się zgłosić do *Ciechanowskiego*.

— (*Nad.*) — Mówią, iż szpiegów przenoszą do *Chęcina*. Czy się też i władze rozpoznawające ich przewinienia przeniosą? ciekawi jesteśmy. Z. B.

— (*Nad.*) Z powodu uczynionego szanownemu konwentowi oo. *Reformatów Warszawskich*, a przez podpisanego wyczytanego zarzutu w *Dzienniku Powszechnym Krajowym* Nr. 60, jakoby ci nie czynili postugi chrześcijańskiej w szpitalach wojskowych, mam sobie za miły obowiązek stanąć w obronie tak szanownego zgromadzenia. Podawać w pismach publicznych wiadomości uwłaczające tym którym dotyczą, trzeba się gruntownie przekonać, aby rozsiewane a niezgodne z położeniem rzeczy wiadomości, samego autora nie dotknęły. *Pan K.* pisząc artykuł o szpitalach, w którym wytyka niepełnienie obowiązków chrze-

ścijańskich przez oo. Reformatorów w szpitalach Warszawskich, nie musiał z pewnością obchodzić wszystkich szpitali i osobiście przekonywać się, które i gdzie zgromadzenia zakonne wypełniają posługę duchową i świecką, podpisany bowiem od początku założenia szpitala w pałacu rządowym za bramą żelazną Krasińskich zwanym przywieziony z placu boju, jako ranny, widział zaraz krzątających się oo. Reformatorów i ubiegających się w przynoszenie ulgi cierpiącym jak to dotąd z wzorową pilnością dopełniają. Niestłuszenie więc uczyniony jest zarzut oo. Reformatom, wytrącający chęć innym w pełnieniu obowiązków ludzkości. Pisano w szpitalu w Warszawie d. 11 marca 1831 r. — *Brodzki* podoficer p. 6 p. 1.

— (Nad.) — Dnia 3. b. m. zeszedł z tego świata czeigodny N. Glücksberg typograf i xiggarz uniwersytetu Warszawskiego, w 51 roku życia. Kiedy co chwila prawie dowiaduję się o chwalebny zgonie towarzyszy broni, z rozczuleniem przebiegając pamięcią zeszłe ich życie, przytłumiam boleść pochodzącą z utraty lubych przyjaciół, myśląc w jakiej sprawie? jaką śmiercią? i dla kogo polegli! Lecz jakże nierównie bolesniej jest widzieć zimną dłoń bezwzględnej śmierci wyrwanego w sile wieku ojca z łona rodziny, znanego i gorliwego obywatela, z pośród rodaków umiających cenić cnoty domowe i publiczne. Znanym był krajowi przez ważne usługi N. Glücksberg. Szanowny ten mąż obdarzony urodzonemi i nabytemi zdolnościami, od młodości poświęcił się zaszczepieniu gałęzi przemysłu najpotrzebniejszego i najbardziej zaniedbanego w kraju naszym, jemu to winniśmy tak liczne i dokładne drukarnie i zbiory ksiąg naukowych, on pierwszy z za granic przeniósł do stolicy naszej obecny dostatek materiałów do rozszerzania potrzebnego nam światła, oraz przez odcisnienie wielu dzieł, oddał niewywdzięczoną przysługę naszej literaturze i chcąc korzystać z nauk młodzieży.

Kto oprócz zalet wzorowego ojca rodziny, szczerego i roztropnego przyjaciela, łączył w sobie tak gorliwą i skuteczną staranność o rozkrzewienie sztuk pięknych na ziemi która go karmiła, słuszne ma prawo nie tylko do łez krewnych i przyjaciół, lecz nawet do wdzięczności i żalostnego wspomnienia całej oświeconej ojczyzny! — Pokój popiołom Glücksberga!

A. S. R.

Wiadomości Zagraniczne.

FRANCJA. — Wojownicy, którym za bój lipcowy obiecano były oficerstwa i podoficerstwa, którzy zaś dotąd napróżno wyglądali nagrody za usługi położone dla ojczyzny, złączyli się i wyprawili deputację do króla z przedstawieniem swoich petycji; ta deputacja nie była przyjętą, ale zostawiła adres następny na ręce adjutanta służby, a ten miał go wręczyć królowi. Wojownicy lipcowi oczekują odpowiedzi; bez wątpienia, pisze dziennik *Courrier fr.*, słysząc się ona nie da. Oto jest text ich adresu:

Do Filipa Igo, króla Francuzów.

Najjaśniejszy Panie!

Gdyby to król wiedział! Taki okrzyk powtarzali uciemiężeni pod dawną monarchją.

Krół to wiedzieć będzie! Taki jest dzisiaj okrzyk narodu.

Ten głos narodu dojdzie cię N. Panie; albowiem jeśli niegdyś prawda trudno dociskała się do tronu, nie ma to miejsca u tronu w. k. m., który się nie lęka być otoczonym ludnością obywatelską.

Wolność sprawiła te cuda.

Wolność! To święte imię dało bytność rewolucji lipcowej; dla niej dzieci Paryża poświęciły życie i fortunę, za nią umarli.

W grobach zamknięte popioły części wojowników; tamci są przynajmniej szczęśliwi.... Umarli oni za ojczyznę.

Lecz nie wszystkich było przeznaczeniem umrzeć, niektórzy przeżyli.

Żyją oni! lecz na jakąż bytność są skazani?

Cała Francja przyklaskiwała ich bohaterskiemu poświęceniu; Europa przytęczyła się do tego koncertu pochwał; cześć, mówiono, wojownikom lipcowym.... Ze wszech się stron ofiary patriotyczne spływają, wieńce obywatelskie przygotowane; cześć, wołano, bohaterom lipcowym!

Co się stało N. Panie! Tyś obwołany powszechnym namiestnikiem królestwa, i wkrótce ta szczęśliwa rewolucja mieści koronę na twych skroniach.... Tyś jest królem.

Na te święte imię, wojownicy lipcowi, w przekonaniu że w. k. m., który niedawno u *Jemmapes* walczył pod trójkolorową chorągwią na potysk jutrzienki wolności, będziesz umiał uposażać Francję dobrodziejstw swemi, dali spocząć orężowi.

Utworzoną została kommissja nagród narodowych.

Każdy ma nadzieję, że sprawiedliwość przezorna, rychła, uzna zasługi każdego.

Nadzieja ta zbyt długo nas kołysała! Trzech dni potrzeba było do zapalenia rewolucji, trzech dni do wywrotu dynastji przez wiele ugruntowanej wieków, ukarać przeniewierstwo swego zwierzchnika i w tych ważnych okolicznościach, sama miłość ojczyzny ożywiła szlachetne serca tych co jedynie umrzeć pragnęli.

Trzech dni! a już siedm miesięcy upłynęło, jak ta kommissja nagród narodowych rozpoczęła swą pracę.

Pomimo to, nieszczęśliwi bez chleba, bez rzemiosła, po kilku udzielonych zasiłkach, nietylko mają dla siebie zamknięte drzwi tej strasznej kommissji, ale poniekąd jako fakejoniści są traktowani.

Są ludzie, którzy żądają rachunku z milionów poświęconych przez Francję i Europę.

Są ludzie, którzyby radzi wiedzieć, dlaczego im odmówiono stopni przyznanych młodzieży; dochodzą przyczyn ostracyzmu, który ich oddała.

Są ważne skargi, któreby za długo było wyliczać waszej królewskiej mości.

Są starzy wojownicy, co się odznaczyli pod trójkolorowymi chorągiewami, powiewającemi niegdyś na wszystkich stolicach, co przelewali krew swoją w dniach lipca, w sile jeszcze będący wieku, pełni zapału i poświęcenia dla w. k. m., a jednak próżno długiem mozolą się oczekiwaniem, w niestępnym zapomnieniu.

Udajmyż się do administracji publicznych. Do progutych wszystkich administracji bez drzenia zbliżyć się nie mogą wojownicy lipcowi.... Zawsze się oni znajdują w obliczu urzędników i funkcjonarjuszów, których przychylnosć do Karola X i kongregacji była zhażomą, którzy je-

dnak utrzymani przy swoich miejscach, są żyjącą obelgą dla wojowników lipcowych. Ze wszech stron odpychani, zapytać się ważą, sąli to ci sami, przeciw którym rewolucja była podniesioną, którzy być powinni arbitrami swego losu.

Jedna ich myśl pocieszała; myśl, żeś w. k. m. nie był świadomym tych czynów, i nie wzbronisz je sobie przedstawić.

Nie wzbronisz błagać o swą spaniałą interwencję, a żeby kommissja nagród narodowych położyła koniec opieszałości prac swoich, nadewszystko ażeby publicznie ogłosiła te prace... A jeśli wojownicy lipcowi nie powinni mieć innej nagrody, nad uznanie swęj należytości, to uznanie uczyni ich gotowymi do poświęcenia życia i śmierci za Filipa Igo, a gdyby wolność szwank ponieść miała, będą umieli stanąć w jej obronie. — *Wiktoryn Lelievre, adwokat, (redaktor adresu i członek deputacji do króla, w imieniu wojowników lipcowych).*

— Na nabożeństwo za Kościuszkę (o którym donieśliśmy) p. Franciszek Zeltner zapraszał listem, ozdobionym u góry portretem Kościuszki, z napisem pojednanej stronie: *Urodzony w Litwie 1746; po drugiej: Umarł w Szwajcarii 1817.* — Wspomniony list był następującej osnowy:

„Obywatele wszystkich narodów, wolnych lub ujarzmionych, ludzie wszystkich wyznań, wszystkich klas, wszystkich stanów, i wy szlachetne towarzyszy mężów, których wzniosłe dusze umieją czuć cnotę, chwałę i nieszczęście; pamięć Kościuszki drogą wam być powinna; sprawa której bronił, jego sława i niedola, cnoty jego domowego życia, sąsługują u was na wspomnienie, na miłość waszą i cześć.

Przełat krew swą za ojczyznę; towarzyszy broni Lafayette'a, walczył obok Wasyngtona za wolność Ameryki.

W 1798 przybył do Francji; zgodność charakterów nakłoniła go, że podzielił skromne schronienie z tym ojcem, dawnym pełnomocnym ministrem Rzeczypospolitej Helweckiej. Tak pozostał przez lat 15, po których jako adiutant towarzyszyłem mu w nieszczęśliwej do Wiednia podróży. Powrócił do Szwajcarii, gdzie zakończył życie na łonie mojej familji.

W chwili kiedy odradzająca się Polska nowy nadaje popęd uczuciom szczerę przychylności, którą jej wszystkie szlachetne serca ślubowały, pośpieszam uczcić pamięć Kościuszki żałobnym obchodem. Zbieraną będzie składka na korzyść Polaków. — Chciój być na nim obecny.

Frantz de Zeltner.»

NIDERLANDY. — Z *Bruxelli d. 23 lutego.* — Na wczorajszym posiedzeniu kongresu, po odczytaniu raportu o uroczystym posłuchaniu, daném przez króla Francuzów deputacji Belgickiej, pan Surlet de Chockier przemówił w następujące słowa: „Deputacja, która żadnego innego nie miała celu, jak ofiarować koronę Belgicką książęciu Nemours, zachowała się ściśle w obrębach tego zlecenia. Do tego więc, coście panowie w tej chwili słyszeli, nie mam nic więcej do przydania, jak tylko, że, lubo nie osiągnęliśmy celu naszego poselstwa, przekonał się jednak, iż obecność deputacji Belgickiej w Paryżu, ożywiła tém bardziej wzajemne obu narodów ku sobie skłonności. Przy-

jeto nas jako braci, jako mężów, którzy walczyli za jedną sprawę, to jest: za niepodległość i wolność. Co się zresztą tyczy niepodległości Belgji, oświadczyliśmy otwarcie znakomitym urzędnikom Francji, iż się nigdy żadnej nie damy ująć rachubie, która by zniweczenie jej na celu mieć mogła (Bravo, bravo!). Król zapewniał nas kilkakrotnie, iż sprawę Belgji uważa za sprawę samęj Francji, że nigdy interesu jednej nie odłączy od interesu drugiej, a król, pod względem tej okoliczności, jest organem całego narodu Francuzkiego. Rozstając się z Ludwikiem Filipem, ujął on mnie za rękę i rzekł: „W osobie wpana podaję rękę całemu ludowi Belgickiemu; zapewnij go, iż nigdy sprawy waszej nie opuszczę. Wzywam was, żebyście żyli w zgodzie. „Korzystajmy z tej rady, panowie moi, albowiem jeżeli nas nie będzie łączyć jedność, która stanowi siłę narodów, zginieemy. Ponawiam prośbę, abysmy się nie rozeszli pierwój, dopóki pomyślność kraju nie zostanie zapewnioną. — Na wniosek pana Jottrand kazano mówę tę drukować i uchwalono podziękowanie kongresu dla deputacji.

WŁOCHY. — Listy pisane z Bolonji dnia 16 lutego, donoszą że patrioci zajęli miasto i cytadellę Ankony; już wszystkie legacje, Marchji i Romanji, oświadczyły się za konfederacją narodową; 6000 powstańców są już w pogotowiu do pochodu przeciwko Rzymowi. We wszystkich większych miastach zaprowadzono kluby patriotyczne. Większość zdaje się być za utworzeniem kraju związkowego, z prezydentem dożytnym i z kongresem odnawianym co lat trzy; za monarchją konstytucyjną są także liczne bardzo głosy, a mianowicie pomiędzy szlachtą. — Sądzą powszechnie że Austriacy wkroczą do Turynu; posłowi Francuzkimi w Turynie, zapytującemu o tę okoliczność, odpowiedział minister Sardynski: „Król jmcj Sardynski będąc panem w kraju swoim, nie jest obowiązany zdawać nikomu sprawę z postępowania swojego. — Dziennik Francuzki *Courrier* utrzymuje, że Austria ani do spraw państwa kościelnego ani do Piemontu mieszać się nie będzie; co innego wszakże jest z księstwem Modeny i Parmy, które to kraje z względu na prawa sukcesji i na istnące między panującymi traktaty, w odmiennym zupełnie stosunku względem Austrii zostają.

— Podług doniesień z Rzymu daty 19 lutego, spokojność utrzymywała się jeszcze w tém mieście, jednakże wiadomość o zajęciu przez powstańców Ankony, tudzież o rozszerzonej rewolucji w Perugia, Spoleto, Foligno, Terni i Narui, sprawiło wielkie wrażenie na umysłach wszystkich. Ojciec święty zniżył do połowy, zniechędzoną opłatę od mlewa i cenę soli. — W Neapolu panowała także spokojność, posłano jednak ministra Intonti z ważnemi zleceniami do Wiednia. — Do Bolonji przyprowadzono d. 22 lutego wieczorem, kardynała Benvenuti, którego powstańcy aresztowali w Osimo; oskarżają go że wystąpił z Rzymu z znacznemi pieniędzmi i z instrukcją zorganizowania kontrarewolucji w prowincjach powstałych. — Rząd tymczasowy w Bolonji, doniósł urzędownie o poddaniu wojsku narodowemu warowni St. Leo mającej, 40 dział. Uwolniono w niej 28 więźniów stanu. — Cento i Pieve poddały się także rządowi tymczasowemu.